

Alegat XVIII.

Sprawozdanie

komisyi dla statutów miejskich, tyczące się nadania statutu gminnego dla królewskiego stołecznego miasta Lwowa.

Wysoki Sejmie!

Uchwalony zeszłej kadencji statut gminny dla król. stoł. miasta Lwowa, nie uzyskał sankcyi Cesarskiej, z powodu, iż zawierał niektóre postanowienia niezgodne z istniejącymi ogólnymi ustawami i orzeczeniami Ministerstwa Stanu.

Odezwa z Prezydyum c. k. Namiestnictwa do Wydziału krajowego w tym względzie przesłana, wskazuje jako główne usterki mylne i niedostateczne określenie własnego i przekazanego zakresu działania, przekazanie nadzoru nad stowarzyszeniami do własnego zakresu działania gminy, przyznanie wpływu ustawie krajowej na szkoły średnie, zamiast ogólnej ustawie państwowej, nie uwzględnienie interesu osób, większe podatki opłacających, przy układzie ordynacyi wyborczej — przyznanie Radzie miejskiej prawa bezwarunkowego mianowania przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, dozwoleń Radzie miejskiej oznaczenia sposobu wykonywania propinacyi i wydawania konsensów na wyszynk, przyznanie Radzie miejskiej prawa nakładania dodatków gminnych do podatków monarchicznych w ogóle, bez ograniczenia tego prawa tylko do podatków stałych i konsumcyjnego, nieuwzględnienie przepisów ustawy przemysłowej co do zmiany cen artykułów życia i ustawy o przynależności co do dowolnego wyznaczenia opłat od przyjęcia do gminy, nakoniec nieuwzględnienie dotąd obowiązujących przepisów co do członków gminy wyznania izraelskiego.

Usterki te z wyjątkiem jednej przez Radę miejską lwowską stosownie do wskazówek w odezwie Rządowej wskazanych, poprawione, a następnie Wysokiej Izbie z ponowną prośbą o nadanie statutu gminnego przedstawione zostały.

Usterka, którą gmina miasta Lwowa według postanowień uchwalonego zeszłej kadencji statutu zachować pragnie, dotyczy sposobu wyboru Rady miejskiej, i w prośbie swojej gmina lwowska dobitnie stawia dowody, iż postanowienia artykułu XI. ustawy zasadniczej z dnia 5. Marca 1862 r. o urządzeniu gmin polecającego uwzględnienie należyte wyżej opodatkowanym przy wyborach, iż właściwie utworzenie kół wyborczych nie odpowiada miejscowym stosunkom, nie tylko ze względu, iż przy nader małej ilości najwyżej opodatkowanych, do pierwszego koła wyborczego przypadających, wpływ tychże przez innych do gminy przynależnych, nie opodatkowanych, a ze względu na ich społeczne stanowisko, do pierwszego koła wchodzących, nie tylko będzie zmniejszony, ale nawet zupełnie ubezwładniony, a nadto dla tego, iż miasto Lwów od lat 18tu wybiera Radę swoją bez utworzenia kół wyborczych i nie czuje wcale potrzeby zmiany w tym względzie, tem bardziej, ile że nawet ze strony najwięcej opodatkowanych nie objawiły się głosy, że przy wyborach do Rady miejskiej prawa ich nie są uwzględniane.

Komisyja przeglądawszy załączone do petycyi miasta Lwowa poprawki przez Radę miejską uchwalone, zastanawiała się także i nad układem statutu samego, a przekonawszy się, iż takowy co do

przeprowadzenia postanowień o policji miejscowej, względnie o prawie zagrożenia karami i wykonywania władzy karnej, jak niemniej co do postanowień o gospodarstwie gminnem i nakładaniu ciężarów na gminę, a szczegółowo o pokryciu wydatków przez rozdzielanie takowych na dodatki do podatków i na inne opłaty jest niedokładny, zauważywszy nadto, iż tak z teoretycznej jak z praktycznej strony wielce jest pożądaną rzeczą, aby poszczególne statuta miast, nie odbiegały formą układu od ogólnej ustawy gminnej tylko o tyle, o ile miejscowe właściwości tego wymagają, przerobiła co do układu zewnętrznego, zachowując miejscowe właściwości, przedłożony Wysokiej Izbie projekt, podług form przyjętej i sankcyonowanej ogólnej Ustawy gminnej, i takowy Wysokiej Izbie do przyjęcia zaleca.

Co do Ordynacyi wyborczej zauważyć musi komisya, iż nie mogła pomimo życzenia Rady miejskiej miasta Lwowa przychylić się do zdania, aby wybory do Rady miejskiej bez utworzenia kół wyborczych się odbywały, a to z tego powodu, iż uchwała Wysokiego Sejmu wobec koniecznego uwzględnienia artykułu XI. Ustawy ogólnej z 5. Marca 1862 r. nie uzyskalaby może sankcyi Monarszej, w skutek czego miasto stołeczne Lwów pozbawione by zostało własnego statutu, którego od Sejmu na podstawie prawnej domaga się.

Komisya przeto stawia do uchwały Wysokiego Sejmu następujący wniosek :

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem uchwała dla król. stoł. miasta Lwowa załączony pod % statut gminny zawierający Ustawę gminną i Ordynację wyborczą.“

Sprawozdawca :

Gnoiński.

Przewodniczący :

Rutowski.

U s t a w a

z dnia

nadająca dla król. stołecznego miasta Lwowa statut gminny.

Na wniosek Sejmu Mezo Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadaję na mocy Ustawy z dnia 5. Marca 1862 do liczby 18. Dz. praw Państwa, dla królewskiego stołecznego miasta Lwowa załączony statut gminny, zawierający Ustawę gminną i Ordynację wyborczą, i rozporządzam jak następuje:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego statutu o wyborze i urządzeniu Rady miejskiej obowiązują natychmiast, i zaraz po ogłoszeniu statutu mają wejść w wykonanie.

Artykuł II.

Skoro Rada miejska się urządzi, statut niniejszy stanie się w całości obowiązującym.

Artykuł III.

Równocześnie z działalnością tego statutu, dotychczasowe rozporządzenia i przepisy dotyczące gminnego urzędzenia miasta Lwowa przestaną obowiązywać.

Artykuł IV.

Memu Ministrowi Stanu polecam przeprowadzenie tej ustawy.

Wiedeń dnia

Statut

królew. stołecznego miasta Lwowa.

A.

Ustawa gminna.

Dział I.

● gminie w ogólności.

§. 1.

Obręb gminy.

Obręb gminy miasta Lwowa, obejmuje wszystkie w kadastrze podatkowym lub w księgach gruntowych miasta zapisane realności.

§. 2.

Zmiana granic.

Do zmiany granic miasta potrzeba przyzwolenia Wydziału krajowego, które udzielonem być może tylko za poprzedniem oświadczeniem politycznej władzy krajowej, iż przeciw temu ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

Dział II.

● członkach gminy.

§. 3.

Członkowie gminy i obcy.

Członkowie gminy są:

- a) Osoby mające w gminie prawo przynależności (przynależni do gminy);
- b) uczestnicy, t. j. osoby nie mające w gminie prawa przynależności, jeżeli w granicach gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli od przedsiębiorstwa zarobkowego samoistnie wykonywanego, albo od dochodu bezpośredniego podatek w gminie opłacają.

Pod temi warunkami należą do uczestników gminy także korporacje, stowarzyszenia, zakłady i fundacje.

Wszystkie inne osoby w gminie są obcemi.

§. 4.

Przynależność do gminy.

Stosunki przynależności do gminy określone są Ustawą z dnia 3. Grudnia 1863. (Dz. p. P. l. 105).

Za nadanie prawa przynależności do gminy (przyjęcie do związku gminy) może gmina pobierać opłatę nieprzewyższającą sumy 30 zlr. w. a.

§. 5.

Obywatele miejscy.

Członkowie gminy, mający prawo obywatelstwa miejskiego, są obywatelami miasta.

Prawo obywatelstwa miejskiego nabywa się jedynie mocą uchwały Rady miejskiej.

Od tej uchwały nie ma dalszego odwołania się.

Obywatelstwo miejskie nadane być może tylko osobom płci męskiej, przynależącym do gminy miasta Lwowa, które:

- a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem;
- b) prowadzą życie nienaganne;
- c) posiadają majątek nieruchomy, czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, albo wykonują przedsiębiorstwo podatkowi zarobkowemu ulegające, albo mają inne środki dostateczne utrzymania siebie i swej rodziny.

§. 6.

Opłata za nadanie obywatelstwa.

Kto na własną prośbę obywatelstwo miejskie otrzymuje, winien zapłacić do kasy gminnej takse, w ilości postanowieniem Rady miejskiej od czasu do czasu oznaczonej, i dopiero po złożeniu tej opłaty może używać praw przysługujących obywatelom miejskim.

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od taksy.

§. 7.

Przyrzeczenie.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie złoży w obecności burmistrza i delegatów Rady miejskiej uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie spełnić, i dobro gminy o ile w jego możliwości popierać będzie.

§. 8.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci obywatelstwo:

- a) z utratą przynależności do gminy;
- b) przez formalne zrzeczenie się;
- c) jeżeli uznany jest winnym zbrodni, przekroczenia, lub przestępstwa popełnionego z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej;

- d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku, lub po rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami, w skutek przeprowadzonego śledztwa będzie uznany winnym;
- e) jeżeli w skutek czynu w chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego, w drodze postępowania dyscyplinarnego utracił urząd lub posadę.

§. 9.

Obywatel miejski może także uchwałą Rady miejskiej pozbawionym być prawa obywatelstwa:

- a) jeżeli przekonany jest o czyn z umysłu na szkodę gminy popełniony;
- b) jeżeli bez dostatecznej przyczyny wzbrania się pełnić obowiązki urzędu lub posady, do których wyborem gminy jest powołanym.

Skutki utraty obywatelstwa miejskiego w wypadkach w §. 8. lit. c, d, e, i w tym §ie wskazanych, dotyczą tylko tracącego to prawo, przeto ani jego żony, ani dzieci przedtem spłodzonych.

§. 10.

Obywatelstwo honorowe.

Obywatelom Państwa Austriackiego, którzy się Państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może gmina, bez względu na miejsce ich zamieszkania i przynależności do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego. Obywatelstwo honorowe nadaje wszelkie prawa obywatelstwa miejskiego, nie wkładając żadnych obowiązków, i nie wpływa na zmianę przynależności do gminy.

Prawo obywatelstwa honorowego utracą się w wypadkach w §. 8. lit. b, c, d, e. i w §. 9. lit. a wskazanych.

§. 11.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie przebywający ma prawo:

- a) do opieki i bezpieczeństwa swej osoby i własności znajdujących się w obrębie gminy;
- b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych, stosownie do ich urządzeń.

§. 12.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy służy prawo:

wybierania i obieralności do Rady miejskiej, i prawo udziału w zawiadywaniu sprawami gminy, według postanowień niniejszego statutu. Nadto przysługuje jeszcze przynależnym do gminy:

- a) prawo do stałego zamieszkania w obrębie gminy;
- b) w razie zubożenia i nieudolności do pracy prawo domagania się wsparcia z funduszków gminy, stosownie do urządzeń istniejących dla ubogich.

§. 13.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa, przysługujące członkom gminy, a nadto jeszcze prawo korzystania z tych fundacyj i urzędzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 14.

Obowiązki członków gminy i obcych w ogólności.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

- a) stosować się do rozporządzeń wydanych przez gminę, w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuży;
- b) przykładać się do ciężarów gminy, podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 15.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 14. wymienionych, ma nadto obywatel miasta Lwowa szczególny obowiązek pełnienia urzędu, do którego wyborem gminy powołany będzie.

§. 16.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnicy gminy mają prawo do swobodnego pobytu w gminie, dopóki nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Obcym, którzy się z przynależności do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej udowodnią, iż w celu uzyskania poświadczenia swej przynależności potrzebnego kroki poczynili, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, jak długo wraz z rodziną życie nienaganne prowadzą, i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swym obrębie, ma prawo odwołać się do naczelnej politycznej władzy krajowej.

Rządowa władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych objaśnień, względem uczestników gminy i obcych.

§. 17.

Spisy członków gminy.

Gmina prowadzi dokładne spisy członków gminy, których przejrzanie każdemu dozwolone.

§. 18.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nie narusza w niczem ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które

przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Dział III.

O Reprezentacyi gminnej.

§. 19.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Lwowa reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama, lub przez Magistrat, i inne urzęda gminy.

Na czele Rady miejskiej, Magistratu i innych urzędów gminnych stoi burmistrz.

§. 20.

Skład i wybór Rady miejskiej.

Rada miejska składa się ze stu członków (Radnych miejskich), a to z 80 chrześcian i 20 starozakonnych.

Członków Rady miejskiej obiera gmina z grona swojego.

Blizsze postanowienia o uprawnieniu do wyboru, o obieralności i postępowaniu przy wyborach zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa.

§. 21.

Wybór burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów wybiera Rada miejska z grona swojego.

Obierając delegatów miejskich, oznaczy Rada miejska także ich liczbę, która nie ma przenosić 20 członków.

Blizsze postanowienia o wyborze burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich, zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa.

§. 22.

Przyjęcie wyboru.

Jeżeli kto w przeciągu ośmiu dni po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze, przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się iż wybór przyjął.

§. 23.

Peryod wyborczy.

Radni miejscy, burmistrz i pierwszy wiceburmistrz, obrani będą na lat trzy. Wszakże po upływie tego czasu, pozostają oni w urzędzie aż do ukonstytuowania się nowej Reprezentacyi gminnej.

Delegatów miejskich obiera Rada na rok jeden.

Na trzy miesiące przed upływem peryodu wyborczego, Rada miejska rozpisuje nowe wybory.

Członkowie Rady ustępującej mogą być na nowo wybrani, jeżeli przeszkoda prawna nie zachodzi.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz, obejmują urząd z dniem złożenia przysięgi, delegaci miejscy od dnia ich wyboru.

Obrany członek Rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcją.

§. 24.

Wybory uzupełniające.

W razie opróżnienia w ciągu peryodu wyborczego posady burmistrza lub pierwszego wiceburmistrza, winna Rada najpóźniej do dnia 14 wybrać w jego miejsce innego, na czas jeszcze pozostały.

Gdyby przed czasem zwyczajnych wyborów, przez śmierć lub innym sposobem, ubyło 20 Radnych, wtedy dla uzupełnienia Rady rozporządzi się na podstawie ostatniej listy wyborczej, według postanowień ordynacyi wyborczej nowy wybór, na dalszy ciąg peryodu wyborczego.

§. 25.

Zatwierdzenie i przysięga burmistrza.

Wybór burmistrza wymaga zatwierdzenia Cesarzkiego.

Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności Rady miejskiej i ciała radnego Magistratu, złoży przysięgę do rąk Namiestnika kraju, ślubując wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosownie do ustaw, i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Pierwszy wiceburmistrz składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza, na zgromadzeniu Rady miejskiej.

§. 26.

Płaca.

Członkowie Rady miejskiej urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta burmistrza ustanawia Rada miejska, na cały czas jego urzędowania.

Burmistrzowi, który przez lat 12 nieprzerwanie ten urząd piastował, może Rada miejska, po jego ustąpieniu z urzędu, wyznaczyć stosowną emeryturę.

Gdyby pierwszy wiceburmistrz lub delegat miejski przez czas dłuższy zastępował burmistrza, Rada miejska wyznaczy mu stosowne wynagrodzenie.

§. 27.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz muszą mieć we Lwowie stałe zamieszkanie.

§. 28.

Ustąpienie z posady.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz, jakoteż delegaci, nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć urzędowania swojego.

Członek Reprezentacyi traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności na członka Rady stała na przeszkodzie.

Jeżeli członek Reprezentacyi popadnie w śledztwo z powodu jednego z czynów karygodnych, w §§. 3. i 11. ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne, krydalne lub ugodne. Radnych, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może Rada miejska uznać za występujących.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy tracą urząd, jeżeli przestają być członkami Rady miejskiej.

Pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli się okażą winnymi zaniedbania obowiązków urzędowych.

O takim suspendowaniu lub usunięciu wyrokuje Rada miejska ostatecznie.

Dział IV.

o zakresie działania gminy.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

O zakresie działania gminy w ogólności.

§. 29.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

- a) własny, i
- b) poruczony.

§. 30.

Własny zakres działania.

Własny zakres działania, t.j. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie zarządzać i rozporządzać może, obejmuje w ogóle wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy, i w jej granicach własnymi jej siłami załatwionem i przeprowadzonym być może.

W myśl tego należą do własnego zakresu działania gminy w szczególności;

1. wolny zarząd majątkiem gminnym, i załatwienie spraw odnoszących się do związku gminy;

2. czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;

3. staranie o zakładanie i utrzymanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, nie mniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacji po drogach i wodach;

4. policja polowa;

5. policja żywności, tudzież nadzór nad targami nad miarami i wagami;

6. policja zdrowia;

7. policja nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi służebnej;

8. policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;

9. sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynności gminy; zapobieganie żebractwu;

10. policja ogniowa, policja budownictwa, tudzież utrzymanie porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;

11. ustawą oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie przez gminę utrzymywane i na szkoły ludowe; staranie o zakładanie, uposażenie i utrzymywanie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencji do szkół;

12. jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;

13. przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży nieruchomości drogą licytacji.

Z wyższych względów Państwa mogą pewne czynności policyjnej miejscowej w gminie, w drodze ustawy przekazane być osobnym organom rządowym.

§. 31.

Poruczony zakres działania.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracji.

§. 32.

Językiem urzędowym jest język polski.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O zakresie działania Rady miejskiej.

§. 33.

Rada miejska jest w sprawach gminy organem uchwalającym i nadzorującym.

Władza wykonawcza jej nie przysłuży. Zadaniem Rady miejskiej jest: zastępywać gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków i w granicach ustawami oznaczonych, wydawać imieniem gminy po-

stanowienia obowiązujące i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz dobra gminy, i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

Ona jest władzą zwierzchnią miasta we wszystkich sprawach gminy.

§. 34.

Do zakresu działania Rady miejskiej należy:

- A) rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy;
- B) kontrolowanie czynności Magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania własnego, jako też w sprawach gminie poruczonych.

§. 35.

A). Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych.

Rada miejska orzeka i uchwała, we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga Rada miejska w sprawach administracyjnych, zastrzeżonych jej niniejszym statutem, tudzież w tych, które sama swojej decyzji zachowa, lub które w drodze odwołania przedłożone jej będą.

§. 36.

Sprawy gospodarstwa gminy.

W sprawach gospodarstwa gminy należą do obrad i uchwał Rady:

1. Wszelkie rozporządzenia względem majątku i dobra gminy;
2. postanowienie sposobu użytkowania i zarządu majątkiem;
3. uchwalanie budżetu rocznego i środków pokrycia;
4. sprawdzanie i załatwianie rachunków rocznych;
5. w ogóle wszelkie sprawy zarządu majątkowego, zastrzeżone niniejszym statutem, tudzież sprawy, które Rada swojej decyzji zachowa, lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

§. 37.

Sprawy zastrzeżone decyzji Rady miejskiej.

1. Ustanowienie zasad w zarządzie majątku gminnego.
2. Oznaczenie sposobu wykonywania służącego gminie prawa propinacyi (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych), i oznaczenie opłaty propinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych.
3. Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nierucho-

me, zbywanie majątku gminy, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, przyjmowanie obowiązków służebnictwa, zastawu i poręczenia, zaciąganie pożyczek i operacje kredytowe.

W sprawach tu wyliczonych, uchwała, aby miała ważność, musi być powzięta na dwóch nie prędeż jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków całej Rady miejskiej.

Zbywanie rzeczy nieruchomości lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa 10.000 złr. przenosi, jako też zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka, lub suma poręczyć się mająca, z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu z przecięcia lat sześciu obliczoną, nie może mieć miejsca, jak tylko na zezwoleniem Wydziału krajowego.

4. Lokowanie kapitałów.

5. Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 10.000 złr. wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób wyżej pod 3. wskazany.

6. Stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.

Tworzenie nowych zakładów gminnych, albo zwiniecie już istniejących.

7. Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw.

8. Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile Rada miejska nie uzna rzeczą stosowną czynności te poruczyć burmistrzowi lub Magistratowi.

9. Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od niego, i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.

10. Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcją Rady miejskiej burmistrzowi lub Magistratowi poruczone nie będzie, tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane.

11. Umarzanie należitości wątpliwych lub takich, które odebrane być nie mogą.

12. Opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płacę, i darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych.

§. 38.

Ustanawianie służby.

Decyzji Rady miejskiej zastrzeżone jest także:

1. Organizacja urzędów gminy; oznaczenie liczby

urzędników i sług gminy, tudzież wszystkich osób od gminy płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług gminy, jakoteż orzeczenie o ich obowiązkach.

2. Stanowienie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i sług gminy, dla ich wdów i sierót.

3. Mianowanie, jakoteż uwolnienie od służby urzędników i sług gminy; udział przy mianowaniu lub uwolnieniu od służby przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, według istniejących przepisów, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót.

Mianowanie niższych urzędników i sług może jednakże Rada miejska poruczyć burmistrzowi lub Magistratowi.

4. Udzielanie zaliczek na płace, i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i sług gminy, jako i dla innych osób, używanych w służbie gminy.

5. Udzielanie urlopów burmistrzowi i wice burmistrzowi, dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom gminy na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§. 39.

Sprawy policji miejscowej.

O ile sprawowanie policji miejscowej nie jest przekazane mocą ustawy organom rządowym, wydaje Rada w granicach istniejących ustaw, obowiązujące w obrębie gminy przepisy, dotyczące się policji miejscowej, i za przekroczenie tychże zagraża karą pieniężną aż do wysokości 100 zhr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, karą aresztu do 20 dni. Rada winna uchwalać środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urzędzeń policji miejscowej, i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbanie w tej mierze, pochodzące z jej winy.

§. 40.

Zaopatrzenie ubogich.

Rada czuwa nad tem, aby ubodzy w miarę ustaw zaopatrzeni byli.

Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada winna postarać się o potrzebne środki, i oznaczyć sposób ich użycia.

§. 41.

Udzielanie zdania.

Rada miejska ma na żądanie politycznej władzy krajowej, lub Wydziału krajowego, ndzielać swojego zdania.

§. 42.

Rozstrzygnięcie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga wszystkie zażalenia w sprawach zakresu działania własnego, zanesione do niej przeciw rozporządzeniom burmistrza, Magistratu i wszystkich innych organów gminy.

W jakich przypadkach takie zażalenia polityczna Władza krajowa rozstrzyga, stanowi §. 101.

§. 43.

B) Wykonywanie kontroli w ogóle.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw.

Ona kontroluje czynności Magistratu i innych urzędów gminy w sprawach zakresu działania własnego i poruczonego.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo wglądać nieprzerwanie w działanie tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów, a w szczególnych wypadkach własnego zakresu działania zastrzegać sobie decyzję.

Rada miejska zarządza szkondowanie kas miejskich, a w razie potrzeby likwidację onych.

§. 44.

Zakłady gminne.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszków, które zostają pod zarządem gminy, posiada Rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 45.

Dalsze uchwały Radzie zastrzeżone.

Do zakresu działania Rady należy dalej:

- a) wybór burmistrza i jego zastępcy;
- b) nadawanie prawa przynależności do gminy; nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzygnięcie względem utraty obywatelstwa (§. 9.), ustanawianie opłaty za nadanie prawa przynależności i obywatelstwa miejskiego, niemniej uwolnienie od niej (§§. 4. i 6.);
- c) wykonywanie przysługującego gminie prawa patronatu lub prezentowania, tudzież rozdawanie stypendyów, jako i innych miejsc fundacyjnych;
- d) zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich, w granicach ustawą oznaczonych;

- e) wybór mężów zaufania do jednania stron ;
- f) uchwalanie wniosków do zmian statutu miejskiego, lub zmiany obrębu miasta (§. 2.)

Uchwała taka aby była ważną, musi być powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach. Zmiany statutu jedynie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić mogą ;

- g) czuwanie nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców.

§. 46.

Sposób załatwiania spraw.

Rada miejska załatwia sprawy swojej decyzji zastrzeżone, na walnych zgromadzeniach.

Wolno jej jednak poruczyć rozstrzyganie pewnych spraw swoim sekcjom (wydziałom), lub szczególnym od niej mianowanym komisjom, lub też burmistrzowi albo Magistratowi.

§. 47.

Zwoływanie Rady.

Rada miejska zgromadza się na walne posiedzenia, ile razy tego zajdzie potrzeba.

Liczbę i czas zwyczajnych posiedzeń ustanowi Rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie Rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie burmistrza lub jego zastępcy.

Na pisemne żądanie czterech Radnych, burmistrz obowiązany zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni trzech.

§. 48.

Komplet do uchwał.

Do powzięcia uchwał konieczną jest obecność przynajmniej czterdziestu Radnych, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

O komplecie Rady, potrzebnym do wyboru burmistrza, stanowi ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa.

§. 49.

Przeszkody uczestniczenia w obradach.

Żaden członek Rady miejskiej nie może być obecny przy rozprawach i głosowaniu, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony lub krewnych lub powinowatych, aż do drugiego stopnia włącznie.

§. 50.

Przewodniczenie na posiedzeniach.

Posiedzeniom Rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca.

Posiedzenia bez takiego przewodnictwa odbyte, są nieważne.

Przewodniczący zagaja i zamyka posiedzenie, kieruje rozprawami, i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

§. 51.

Warunki ważności uchwał.

Do ważności uchwał Rady miejskiej konieczną jest bezwzględna większość obecnych na posiedzeniu członków, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący nie głosuje.

W razie równości głosów wniosek upada.

Głosowanie odbywa się jawnie, wolno jest jednak Radzie uchwalić głosowanie tajne.

Przy wyborach i w sprawach dotyczących się osobistości, głosowanie musi być tajne.

§. 52.

Jawność posiedzeń.

Posiedzenia Rady miejskiej odbywają się publicznie.

Na przedstawienie jednak przewodniczącego, lub na wniosek przynajmniej dziesięciu Radnych, może Rada miejska uchwalić posiedzenie tajne.

Obrady nad rachunkami i budżetem gminy muszą być jawne.

Gdyby publiczność zachowaniem się swoim obradom przeszkadzała, lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznym napomnieniu do porządku, zarządzi usunięcie publiczności.

§. 53.

Protokół posiedzeń.

Z posiedzeń Rady miejskiej spisuje się protokół który przewodniczący i dwaj członkowie obecni na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego upoważnieni, podpisują.

Protokół ten zachowuje się w archiwum miejskim.

§. 54.

Regulamin.

Rada ma prawo w granicach ustaw uchwalić porządek czynności i postępowania dla siebie i dla urzędów gminnych.

ROZDZIAŁ TRZECI.

O zakresie działania burmistrza.

§. 55.

Burmistrz jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym.

§. 56.

Władza burmistrza i zastępcy w ogólności.

Burmistrz jest przełożonym Magistratu i Urzędów miejskich, i kieruje czynnościami tychże.

W razie przeszkody zastępuje burmistrza pierwszy wiceburmistrz, a tego jeden z miejskich delegatów, którego Rada przeznaczy.

§. 57.

Władza dyscyplinarna.

Burmistrz sprawuje władzę dyscyplinarną nad podwładnymi urzędnikami i sługami gminy.

W wykonywaniu tej władzy burmistrz mocen jest zarządzić zawieszenie płacy, a nawet tymczasowe usunięcie od służby, ma jednak przedstawić rzecz tę Radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzji.

§. 58.

Reprezentacja na zewnątrz. Wydawanie dokumentów.

Burmistrz reprezentuje gminę na zewnątrz.

Dokumentą, mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, podpisuje burmistrz i trzech członków Rady miejskiej.

§. 59.

Wykonywanie i zawieszanie uchwał.

Burmistrz przygotowuje przedmioty przeznaczone pod rozpoznanie Rady.

Obowiązkiem burmistrza jest, wprowadzać w wykonanie uchwały Rady miejskiej, powzięte zgodnie z ustawami w sposób przez nią wskazany.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała Rady miejskiej jest w sprzeczności z ustawami, lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, wtedy jest obowiązany wstrzymać wykonanie uchwały, i przedłożyć sprawę Radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania.

Gdyby zaś Rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, burmistrz przedstawi niezwłocznie rzecz najdalej w przeciągu dni ośmiu naczelnej politycznej Władzy krajowej do rozstrzygnięcia, i Radę miejską na najbliższem posiedzeniu, obok wyłączenia powodów zawieszenia, o tem zawiadomi. Obowiązkiem zaś będzie naczelnej politycznej Władzy krajowej, wydać to rozstrzygnięcie ile możności jak najspieszniej i równocześnie zawiadomić o niem Wydział krajowy, jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy.

Burmistrz mocen jest także suspendować i przedstawiać Radzie miejskiej do decyzji uchwały sekcji (Wydziału) Rady miejskiej i mianowanej przez nią komisji, jeżeli takowe uchwałom Rady miejskiej lub też ustawom sprzeciwiają się.

W sprawach należących do zakresu działania Magistratu, których załatwienie według instrukcyi przez Radę miejską wydać się mającej nie wymaga załatwień kolegialnych, burmistrz może samodzielnie decydować.

§. 60.

Szkontrowanie kas.

Prawem równie jak obowiązkiem burmistrza jest, zarządzać od czasu do czasu szkontrowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszków, i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby winien on zarządzić likwidację tych kas.

§. 61.

Sprawowanie policji miejscowej.

Burmistrz jest obowiązany zarządzić wszystko czego wymaga wykonanie policji miejscowej, i postarać się o potrzebne do tego środki pieniężne.

W nagłych wypadkach nieszczęścia np. przy pożarach lub powodziach i t. p., ma burmistrz prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa chwilowego, i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy, a nawet i obcych.

Gdyby środki policji miejscowej w gminie nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego (jak n. p: w razie epidemii), lub gdyby własne siły gminy nie wystarczały do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, burmistrz winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną Władzę krajową.

§. 62.

Zagrażanie karami.

Burmistrz ma wyjątkowo prawo zagrożenia karą pieniężną do 10 złr., lub w razie niemożności uiszczenia tej kary, karą aresztu do 48 godzin, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tymczasowego policji miejscowej, niedopuszczającego zwłoki.

§. 63.

Poruczony zakres działania.

Sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy załatwia burmistrz w sposób ustawami przepisany, lub przez władze wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, burmistrz winien zastosować się w tym względzie do uchwały Rady.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, kiedyby uchwała Rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być zasiągnięta, może burmistrz działać według własnego zdania; winien jednak na-

stępnie w jak najkrótszym czasie uzyskać od Rady zatwierdzenie tego, co w takich wypadkach zarządził.

Rząd może polecić załatwienie spraw należących do poruczonego zakresu działania w całości lub w części na swój koszt organom własnym.

§. 64.

Przeszkody do urzędowania.

Burmistrz lub jego zastępca, tudzież urzędnik gminy nie może brać udziału w załatwieniu sprawy dotyczącej jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowacanych.

§. 65.

Odpowiedzialność.

Burmistrz odpowiada za czynności urzędowe, tak własne, jak i Urzędów miejskich Radzie miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych także Rządowi.

Obok tej odpowiedzialności burmistrza, pozostaje nienaruszoną odpowiedzialność względem Rady miejskiej innych członków Magistratu i Urzędów gminnych za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności przez burmistrza im przekazanych.

Pretensye gminy do wynagrodzenia szkód, pochodzące z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

o zakresie działania Magistratu, i innych Urzędach gminy.

§. 66.

W ogólności.

Magistrat składa się z burmistrza, pierwszego i drugiego wiceburmistrza, delegatów miejskich, z Radców Magistratu i Urzędników pomocniczych.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy, wchodzą w skład Magistratu, nie przestając być członkami Rady miejskiej.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą Rady miejskiej.

Pod kierownictwem burmistrza zarządza Magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów, załatwia czynności bieżące, i uchwała we wszystkich przykazanych mu sprawach.

W sprawach poruczonego zakresu gminy, mianowicie w sprawach administracji politycznej, jest Magistrat pod przewodnictwem burmistrza pierwszą instancją w obrębie miasta.

Kolegialnym posiedzeniom w Magistracie przewodniczy burmistrz lub jego zastępca.

Bez przewodnictwa burmistrza lub jego zastępcy Magistrat nie może uchwalać.

§. 67.

Zarząd majątku.

Magistrat obowiązany jest zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przy czem winien trzymać się ściśle budżetu i uchwał Rady miejskiej, i zasięgać upoważnienia Rady co do wydatków których zatwierdzenie jej zastrzeżono.

Do wydatków niezbędnych w budżecie nieprzewidzianych, Magistrat ma uzyskać zezwolenie Rady miejskiej.

Magistrat zawiaduje zakładami gminnymi i nadzoruje zakłady własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowa nie zawierają innych postanowień.

Magistrat zezwala na przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi, i czuwa nad zachowaniem i ściśłem wypełnianiem istniejących w tej mierze przepisów.

§. 68.

Sprawowanie policji miejscowej.

Do Magistratu pod przewodnictwem i odpowiedzialnością burmistrza należy odpowiednie ustawom i przepisom sprawowanie policji miejscowej, o ile pojedyncze czynności teje nie są przekazane w drodze ustawy organom rządowym.

§. 69.

Wykonanie władzy karnej.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policji miejscowej, należącej do zakresu działania gminy wyrzeczona jest sankcyja karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, służy Magistratowi pod przewodnictwem burmistrza prawo orzekania kar za takie przekroczenia.

W ten sam sposób mają być także orzekane kary, zagrożone przez Radę miejską, lub przez burmistrza (§§. 39. i 62.).

Tylko kary pieniężne, lub w razie niemożności ich niszczenia, kary aresztu mogą być orzekane.

Sprawy dotyczące osadzania przestępców i wykonywanie prawa karania muszą być kolegialnie załatwione.

Orzeczenie kary zapada większością głosów.

W nagłych przypadkach może burmistrz sam orzec karę, jednak tylko karę pieniężną.

Wszelkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

§. 70.

Tok instancyj.

Od orzeczeń wydanych podług §. 69. odwołać się można do politycznej Władzy krajowej.

§. 71.

Przeznaczenie kar pieniężnych.

Kary pieniężne orzeczone, podług §§. 69. i 70., wpływają do kasy miejskiej na rzecz ubogich miejscowych. Sposób użycia tychże oznacza Rada miejska.

§. 72.

Stanowisko delegatów miejskich w Magistracie.

Delegaci miejscy biorą kolejno udział w obradach i uchwałach Magistratu, z głosem stanowczym, referują przydzielone im od burmistrza sprawy, i pomagają burmistrzowi w nadzorowaniu i załatwieniu spraw, stosownie do otrzymanej od Rady miejskiej instrukcyi i do szczególnych poleceń burmistrza.

§. 73.

Izba obrachunkowa.

Izba obrachunkowa podlega Radzie miejskiej i burmistrzowi. Jest ona organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym Magistratu w załatwieniu spraw rachunkowych.

§. 74.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje drugiego wiceburmistrza, jako też wszystkich urzędników Izby obrachunkowej na przedstawienie burmistrza, innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie Magistratu.

Drugi wiceburmistrz, radcy Magistratu, naczelnik urzędu budowniczego, naczelnik Izby obrachunkowej i kasyer są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza w obecności ciała radnego Magistratu przysięgę na wierność i posłuszeństwo Monarsze, zastosowanie się do ustaw, i na sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Drugi wiceburmistrz, radcy Magistratu, naczelnik urzędu budowniczego, naczelnik Izby obrachunkowej i kasyer, nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa, aż do czwartego stopnia włącznie.

W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi naczelnicy biur urzędów pomocniczych.

Konceptowi urzędnicy Magistratu, używani do załatwienia spraw zakresu poruczonego, muszą się wy-

kazać z odbytych egzaminów praktycznych, dla urzędników Państwa tej kategorii przepisanych.

§. 75.

Uwalnianie od służby.

O uwolnieniu od służby (pensjonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników i sług gminy orzeka Rada miejska, od którego orzeczenia wolno stronie interesowanej odwołać się do Wydziału krajowego.

§. 76.

Oznaki służbowe.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe dla burmistrza, wiceburmistrzów, delegatów i urzędników miejskich, jako też sposób umundurowania dla sług gminy.

Dział V.

O gospodarstwie gminnem i o nakładaniu ciężarów na gminę.

§. 77.

Inwentarz majątku.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy miasta Lwowa i jej zakładów, winny być utrzymywane w ciągłej widoczności, za pomocą dokładnego inwentarza.

Inwentarz ten ma być sprawdzonym w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszego statutu, każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniiona.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć ten inwentarz.

§. 78.

Utrzymywanie majątku.

Majątek i dobro gminy i jej zakładów mają być utrzymywane w całości i w dobrym stanie.

Podział majątku lub dobra między członków gminy jest wzbroniony.

§. 79.

Użytkowanie z majątku gminnego.

Majątek gminy i jej zakładów, dochód przynosić mogący, ma być w ten sposób administrowanym, aby przyniósł o ile można największy trwały dochód.

Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym, o ile by zaś na ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku przyłączyć.

§. 80.

Użytkowanie z dobra gminnego.

Co do tego, komu, i w jakim rozmiarze służy udział w pożytkach dobra gminnego, trzymać się należy dotychczasowego niezaprzeczonego zwyczaju.

Jeżeli, i o ile nie istnieje taki niezaprzeczony zwyczaj, Rada miejska z uwzględnieniem istniejących specjalnych tytułów prawnych uchwali postanowienie regulujące to uczestnictwo; przy czem może ustanowić opłatę za użytkowanie z dobra gminnego.

Nadwyżka dochodu z dobra gminnego pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych, wpływa do kasy gminnej.

§. 81.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna się i kończy się z rokiem administracyjnym Państwa.

§. 82.

Budżet i rachunki roczne.

Magistrat winien corocznie ułożyć budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny i przedłożyć takowy Radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku.

Rada ma ten budżet rozpoznąć i uchwalić na podstawie inwentarzy i rachunków najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem roku.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy i zakładów gminnych, zaopatrzone właściwymi dowodami, winien Magistrat najpóźniej we trzy miesiące po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie do rozpoznania i załatwienia.

Tak budżet jako i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winny być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzenia przez członków gminy, tych zaś spostrzeżenia będą przy rozpoznaniu wzięte pod rozwagę.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuję Rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

§. 83.

Przy zawiadywaniu majątkiem, należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu.

Na wydatki, które odłożyć się nie dadzą, a w dotyczącej rubryce budżetu nie znajdują całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie Rady.

W razach bardzo nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez wielkiej szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może burmistrz

opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie Rady.

§. 84.

Pokrycie wydatków.

Wydatki na cele gminne mają być przedewszystkiem pokrywane z dochodów gminy.

§. 85.

Z majątku osobnego.

1. Z dochodów.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest osobny majątek, należy przedewszystkiem dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

§. 86.

Wydatki połączone z posiadaniem dobra gminnego.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszta dozoru i uprawy z posiadaniem i użytkowaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia dochody z dobra gminnego do kasy miejskiej wpływające nie wystarczają, mają być ponoszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

§. 87.

Wydatki odrębne.

Wydatki dotyczące tylko interesu pojedynczych miejscowości, części gminy, klas mieszkańców lub pojedynczych posiadaczy gruntu, domu, mają być ponoszone przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

§. 88.

2. Z dodatków i opłat.

O ile dochody w §. 84. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może Rada nakładać:

- a) dodatki do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego;
- b) inne opłaty nie należące do kategorii dodatków do podatków.

Do ważności uchwały dotyczącej, czy to nakładania dodatków, czy zaprowadzenia nowych, lub podwyższenia istniejących opłat gminnych, potrzeba aby była powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§. 89.

a) *Dodatki do podatków.*

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj na wszystkie w gminie miasta Lwowa

przypisane podatki bezpośrednie, i to na wszystkie równo (podług tej samej stopy procentowej) rozkładane.

Datki te mają być rozkładane równo w całym obrębie gminy.

Wyjątki od tych przepisów objęte są w §§. 93. i 94.

§. 90.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie miasta Lwowa; nie można nim obciążać produkcji i obrotu handlowego.

§. 91.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% podatków bezpośrednich, lub 40% podatku konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego. —

Dodatki przenoszące 30% podatków bezpośrednich, lub 60% podatku konsumcyjnego, mogą być tylko na mocy nstawy krajowej nakładane.

§. 92.

b) *Inne opłaty.*

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jako też do podwyższenia istniejących już tego rodzaju opłat, i podatku czynszowego, nakładanego w miarę opłacanego przez mieszkańców czynszu mieszkalnego, lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu, jeżeli ten podatek przechodzi 10 krajczarów od każdego reńskiego czynszu — potrzeba nstawy krajowej.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych, nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 93.

Wyjątki.

Do opłacenia dodatków do podatków bezpośrednich, nie mogą być pociągani:

- a) urzędnicy i służby Dworu, Państwa, kraju, gminy, zakładów krajowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jakoteż wdowy i sieroty tych osób, co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyj, prowizyj, zapomóg i innych poborów;
- b) pasterze dusz co do ich kongruy.

§. 94.

Do rozkładu dodatków na podatki bezpośrednie podług rozmaitej stopy procentowej, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

§. 95.

Ogłaszanie uchwał dotyczących dodatków i opłat.

Uchwała Rady, dotycząca dodatków lub opłat, musi być w gminie ogłoszona.

Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wnieść względem niej w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasiąganiu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

§. 96.

Pobór dodatków i opłat.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa, i ściągane za pomocą tych samych środków co podatki.

Inne należitości pieniężne, mające się uiszczać na cele gminne, na podstawie ustawy lub prawomocnej uchwały Rady miejskiej, niemniej kary pieniężne, orzeczone podług niniejszego statutu, pobiera Magistrat przez swoje organa, a w razie nieuiszczenia, ściąga je w drodze egzekucyi na ruchomości w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

§. 97.

Konkurencyje.

Konkurencyja do budowli kościelnych, parafialnych i szkolnych, tudzież do budowy dróg jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencyje do pewnych potrzeb, oparte na specjalnych tytułach prawnych, pozostają w swej mocy.

Dział VI.**O zawiadywaniu specjalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.**

§. 98.

Prawa ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

W gminie miasta Lwowa pozostaje tak chrześcijańska jak i izraelska ludność przy własności, posiadaniu i używaniu zakładów i funduszków, przeznaczonych wyłącznie na jej własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza z własnych zasobów wydatki na takie zakłady i inne cele religijne, naukowe i dobroczynne, w których wyłączny udział tylko jej samej przysługuje.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy, powinny one i nadal z tychże dochodów być opędzane.

§. 99.

Zawiadywanie specjalnymi sprawami ludności chrześcijańskiej.

Specjalne sprawy ludności chrześcijańskiej, o ile zawiadywanie nimi podług ustaw należy do Reprezentacji gminnej, zawiadywane będą przez tę Reprezentację podług przepisów niniejszego statutu, z tem jednak ograniczeniem, że izraeliCCy członkowie Rady miejskiej w głosowaniu nad temi sprawami i w załatwianiu tych spraw w ogólności udziału mieć nie będą.

Do ważności uchwał Rady miejskiej w sprawach tego rodzaju potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześcijańskich członków Rady, i bezwzględna większość głosów tychże członków.

§. 100.

Do specjalnych spraw ludności chrześcijańskiej należą:

- a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe, wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie lub mianowanie pasterzy dusz, nauczycieli religii i sług kościelnych.
- b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszków, przeznaczonych dla chrześcijan lub na cele, w których tylko chrześcijanie udział mają;
- c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności chrześcijańskiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznym używaniu.

§. 101.

Zawiadywanie specjalnymi sprawami ludności izraelickiej.

Zawiadywanie specjalnymi sprawami ludności izraelickiej pozostaje przy dotychczasowej zwierzchności religijnej tej ludności.

Do tych spraw należą:

- a) sprawy bożnic, smętarzy, sprawy obrzędowe, mianowanie rabinów, kaznodziei, nauczycieli religii i sług obrzędowych;
- b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszków, przeznaczonych dla izraelitów, lub na cele, w których tylko izraelici udział mają;
- c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności izraelickiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznym używaniu.

§. 102.

Prawo Reprezentacji gminy.

Prawo Reprezentacji gminy do nadzoru, o ile takowe służy jej w ogóle na mocy ustaw, pozostaje

nienaruszonym także względem przedmiotów w §§. 100 i 101 wymienionych.

§. 103.

Nakładanie dodatków do podatków, jakoteż innych opłat na członków gminy, na cele w §§. 100 i 101 wskazane, nastąpić może tylko za przyzwoleniem Rady miejskiej, o ile ustawy specjalne nie stanowią inaczej. Przeciw uchwałom Rady w tej mierze służą te same środki prawne, co i przeciw innym jej uchwałom.

Dział VII.

O nadzorze nad gminą.

§. 104.

Gmina miasta Lwowa podporządkowana jest wprost Wydziałowi krajowemu względnie Sejmowi krajowemu, a co się tyczy poruczonego zakresu działania, stoi ona pod naczelnym Rządem krajowym.

Sejm krajowy czuwa przez Wydział swój, ażeby majątek miasta, niemniej majątek jego zakładów w całości nienadwerżony był utrzymanym.

§. 105.

Zatwierdzanie przez Wydział krajowy.

Czynności ważniejsze (§§. 2., 37. liczb. 3. i 5, i 45. lit. f., a w szczególności odnoszące się do gospodarstwa gminy (§§. 91., 92. i 94.) w wypadkach niniejszym statutem wymienionych, potrzebują ustawy krajowej, lub zatwierdzenia Wydziału krajowego.

§. 106.

Uchwały Rady miejskiej, do których ważności potrzeba Ustawy krajowej, mają być podawane do Wydziału krajowego, który je wraz ze swoim zdaniem Sejmowi przedłoży.

§. 107.

Rekurs do Wydziału krajowego.

Wydział krajowy rozstrzyga rekursa przeciw uchwałom Rady miejskiej we wszystkich sprawach gminie od Państwa nieporuczonych.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs o tyle zanoszonym być może, o ile dodatki te przechodzą wysokość ustawą dozwoloną, lub o ile w granicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Rekurs ma być wnoszony przez Magistrat w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia obwieszczenia uchwały lub zawiadomienia o niej.

§. 108.

Władza dyscyplinarna nad burmistrzem i jego zastępcą.

Wydział krajowy może na burmistrza lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swój

obowiązek w sprawach własnego zakresu działania gminy, nakładać karę do 200 złr. Kary te wpływają do kasy miejskiej.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może burmistrz lub jego zastępca po uprzednim przeprowadzeniu śledztwa dyscyplinarnego być złożonym z urzędu przez Namiestnika w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 109.

Prawo Rządu do nadzoru i do wstrzymywania uchwał.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą w tym kierunku, aby takowa swego zakresu działania nie przekraczała i nie działała wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa naczelna polityczna Władza krajowa.

W tym celu może ona żądać udzielenia sobie uchwał Rady miejskiej i potrzebnych wyjaśnień.

§. 110.

Naczelna polityczna Władza krajowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały, powziętej przez Radę miejską, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do Ministeryum Stanu.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna naczelna polityczna Władza krajowa o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 111.

Naczelna polityczna Władza krajowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw rozporządzeniom burmistrza i Magistratu, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach Rady miejskiej, względem których rozstrzygnięcie rekursu należy do Wydziału krajowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania, rekurs w każdym razie ma być wnoszony do naczelnej politycznej Władzy krajowej.

§. 112.

Środki zaradcze na koszt gminy.

Jeżeli Rada miejska zaniedbuje albo wzbrania się dopełnić obowiązków w moc ustaw na gminie ciężących, naczelna polityczna Władza krajowa, ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, naczelna polityczna Władza krajowa winna przed zarządzeniem środków zaradczych porozumieć się z Wydziałem krajowym.

§. 113.

Naczelna polityczna Władza krajowa ma prawo nałożyć na burmistrza lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 200 złr.

Kara ta wpływa do kasy miejskiej.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione burmistrzowi lub jego zastępcy bez narażenia dobra publicznego, i jeżeli Rada miejska na wezwanie temu nie zaradzi, może natenczas naczelna polityczna Władza krajowa na czas trwania tego stanu ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 112., należy postępywać z wszelką możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

§. 114.

Rozwiązanie Rady miejskiej.

Namiestnik może rozwiązać Radę miejską.

Gminie służy rekurs do Ministerstwa Stanu. Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu nowy wybór rozpisany być musi.

Namiestnictwo w porozumieniu się z Wydziałem krajowym zarządzi co potrzeba dla tymczasowego załatwiania spraw aż do wprowadzenia nowej Rady miejskiej.

Zanim wybór nowej Rady miejskiej dokonany będzie, burmistrz i wiceburmistrz pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy i wykonują służące Radzie miejskiej przy wyborach prawa.

Rada rozwiązana może, lecz tylko do wniesienia rekursu, zgromadzić się na posiedzenie tajne.

Dział VIII.**Postanowienia przemijające.**

§. 115.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej Rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi burmistrz wybory nowej Rady miejskiej, a istniejąca Rada pełnić będzie przy tych wyborach czynności w niniejszym statucie Radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów, skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo wybranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od dotychczasowego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do Rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowo obranych Radnych rozwiązuje się dotychczasowa Rada miejska.

Nowa Rada ukonstytuuje się pod kierownictwem urzędującego burmistrza.

Gdy ważność wyborów przynajmniej trzech czwartych części nowoobраниch Radnych uznana zostanie, przystąpi Rada miejska do wyboru burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich według postanowień niniejszego statutu.

§. 116.

O sposobie załatwiania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiej, magistracie i w innych urzędach miejskiej załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy zostawał w sprzeczności z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast stosowne postanowienia.

B.

Ordynacya wyborcza dla gminy miasta Lwowa.

Dział I.

○ wyborach członków Rady miejskiej.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

○ prawie wybierania i obieralności.

§. 1.

Prawo wybierania.

Prawo wyboru Radnych miejskich mają następujące osoby, posiadające prawo obywatelstwa Państwa Austriackiego:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Lwowa
2. Przynależni do gminy, o ile wchodzą do jednej z następujących kategorii:
  - a) ci, którzy czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy w obrębie miasta posiadają odziedziczoną lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom), podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;
  - b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 8 zlr. rocznego stałego podatku bez dodatków opłacają;
  - c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 12 zlr. zwyczajnego stałego podatku, rocznego bez dodatków we Lwowie opłacają;
  - d) duchowieństwo wyższe, dalej proboszczowie, administratorowie parafij, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześcijańskich, jakoteż przełożeni klasztorów;
  - e) czynni, pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy Dworu, Państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych, przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali;
  - f) kaznodzieje lwowskiej ludności izraelskiej, jakoteż rabin do prowadzenia metryk upoważniony;

- g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich fakultetów, magistrowie chirurgii i farmacyi, główni redaktorowie pism czasowych, treści politycznej i naukowej;
- h) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem Państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych;
- i) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

3. Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku podatku stałego bez dodatków przynajmniej 250 złr. rocznie.

4. Korporacye i zakłady, których główny zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku stałego podatku, bez dodatków, przynajmniej 250 złr. rocznie.

5. Stowarzyszenia przemysłowe, których zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają stałego podatku bez dodatków przynajmniej 50 złr. rocznie.

§. 2.

Wyjątek.

Wyłączeni od prawa wybierania są:

- a) oficerowie w służbie będący, osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe, należące do niższych stopni i szeregowcy, z wyjątkiem niepowołanych rezerwistów;
- b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku;
- c) ci, którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszków na cele dobroczynne przeznaczone.

§. 3.

Wykluczenie wskutek czynów karygodnych.

Dopóki ustawą karną postanowionem nie będzie, czyli i na jak długo wyrokiem karnym orzeczoną ma być utrata prawa wybierania i obieralności, zostaje wykluczonym od prawa wybierania:

- a) kto został uznany winnym zbrodni;
- b) kto z powodu zbrodni został pociągniętym do śledztwa, dopóki śledztwo trwa;
- c) kto został uznany winnym przestępstwa kradzieży, oszustwa, przeniwierzenia, lub udziału w jednym z tych przestępstw, (§§. 460., 461. i 464. Ustawy karnej).

§. 4.

Wykonanie prawa wybierania.

Uprawnieni do wybierania głosują osobiście.

Wyjątki od tego pravidła są następujące:

1. Za osoby nie mające własnowolności głosują ich prawni zastępcy.

2. Za żonę żyjącą z mężem, głosuje mąż lub pełnomocnik, za inne niewiasty głosują ich pełnomocnicy.

3. Osoby nieobecne w gminie z powodu poruczonych im gminnych lub innych publicznych spraw mogą głosować przez pełnomocników.

4. Posiadacze realności lub przedsiębiorstwa zarobkowego mogą, jeżeli są w innej gminie osiedleni, upoważnić do głosowania w ich imieniu ustanowionego przez nich pełnomocnika.

§. 5.

Państwo, kraj, zakłady i fundusze publiczne głosują przez osoby, które dotycząca władza administracyjna do tego upoważni.

§. 6.

Za korporacje, stowarzyszenia i spółki głosują ich prawni, lub statutami oznaczeni zastępcy, albo mianowani przez nie pełnomocnicy.

§. 7.

Współposiadacze jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę współników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

Współposiadacze jednego domu lub gruntu, celem wykonania prawa głosowania, mianują wspólnego pełnomocnika.

Jeżeli współposiadaczami są małżonkowie z sobą żyjący, prawo wybierania wykonuje mąż.

§. 8.

Warunki zastępcstwa.

Zastępcą ani pełnomocnikiem być nie może, kto nie jest obywatelem Państwa Austriackiego, lub nie używa własnowolności, albo też jest wyjętym lub wykluczonym od prawa wybierania. (§§. 2. i 3.)

Pełnomocnik może jednego tylko zastępować uprawnionego, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

§. 9.

Obieralność.

Obieralnymi na członków Rady miejskiej są

członkowie gminy płci męskiej, mający prawo wybierania, którzy 30 rok życia ukończyli, a osobą i majątkiem wolno rozporządzają.

§. 10.

Wyjątki.

Nie mogą być obranymi :

- a) czynni urzędnicy i słudzy Dworu i Państwa z wyjątkiem profesorów i nauczycieli przy zakładach naukowych i szkołach ;
- b) urzędnicy i słudzy gminy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają, a po wystąpieniu ze służby, dopóki nie zostaną załatwione rachunki przez nich wskutek stosunku służbowego zdawane ;
- c) osoby mające spór sądowy z gminą ;
- d) dłużnicy gminy, u których należności zalegają ;
- e) dzierżawcy realności i dochodów gminnych.

§. 11.

Wykluczenie wskutek czynów karygodnych.

Oprócz osób oznaczonych w §. 3. wykluczone są także od obieralności osoby :

- a) uznane winnymi przekroczenia popełnionego z chciwości lub przeciw obyczajności publicznej ;
- b) uznane winnymi przestępstwa popełnionego z chciwości, lub wskazanego w §§. 501., 504., 511, 512., 515. i 516. Ustawy karnej przestępstwa przeciw obyczajności publicznej ;
- c) do których majątku ogłoszono konkurs, lub względem których majątku zarządzono postępowanie ugodne, dopóki trwa postępowanie konkursowe lub ugodne, a po ukończeniu takiego postępowania, jeżeli dłużnik został uznany winnym przekroczenia podług §. 486. Ustawy karnej ;
- d) złożone z urzędu lub oddalone ze służby publicznej za przekroczenie dyscyplinarne, popełnione z chciwości.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O przygotowaniu do wyborów.

§. 12.

Spis wyborców.

Dla wyboru Rady miejskiej winien Magistrat ułożyć dokładny spis wszystkich wyborców.

Na czele tego spisu umieszczeni być mają obywatele honorowi ;

dalej ci do gminy przynależni, którzy według §. 14. należą do pierwszego koła wyborczego ;

następnie członkowie gminy (§. 1. licz. 1, 2, 3, 4), którzy opłacają w gminie podatek bezpośredni, a to w takim porządku, w jakim następują po sobie opłacane przez nich kwoty podatkowe, podług ich wysokości, poczynając od najwyższej;

nakoniec owi do gminy przynależni, a według §. 1. pod 1) i 2) do głosowania uprawnieni, którzy żadnego w gminie podatku nie opłacają, i do pierwszego koła wyborczego nie należą.

Obok nazwiska każdego uprawnionego, ma być wyrażona przypisana jemu w gminie roczna należność podatkowa.

Jeżeli kilku uprawnionych równe kwoty podatkowe opłaca, starszy wiekiem ma poprzedzać młodszego.

Na końcu spisu mają być zebrane w jedną sumę kwoty podatkowe przez wszystkich do wyboru uprawnionych opłacane.

§. 13.

Koła wyborcze.

Na podstawie spisu wyborców, będą utworzone dwa koła wyborcze. W tym celu suma kwot podatkowych będzie na dwie równe części podzielona.

Do pierwszego koła należą ci z pomiędzy wyborców podatek opłacających, którzy według porządku, w jakim są spisani opłacają pierwszą połowę sumy kwot podatkowych.

Wszyscy inni wyborcy, podatek płacący, należą do drugiego koła wyborczego, o ile bez względu na opłacany podatek do pierwszego koła (§. 14.) nie będą zaliczeni.

§ 14.

Zaliczenie uprawnionych bez względu na podatek.

Obywatele honorowi i z pomiędzy przynależnych, w §. 1. pod 2) wymienionych: duchowieństwo wyższe i proboszczowie, należący do VIII. lub wyższej klasy dyet, urzędnicy dworu, Państwa, kraju lub gminy, zakładów krajowych i gminnych, rabin i kaznodzieja ludności izraelskiej, adwokaci, notaryusze i doktorowie wszystkich fakultetów, naczelni redaktorowie, przełożeni zakładów naukowych i profesorowie uniwersytetu, oficerowie wyżsi i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, włącznie do stopnia majora, należą do pierwszego koła wyborczego. Inne osoby w §. 1. pod 2) wymienione, będą zaliczone do drugiego koła wyborczego, jeżeli z powodu opłacanej kwoty podatkowej, nie należą do pierwszego koła.

§. 15.

Ilość Radnych, przez każde koło wybrać się mających.

Każde koło wyborcze, bez względu na liczbę wyborców w niem głosujących, wybiera połowę oznaczonej w §. 20. Ustawy gminnej liczbę Radnych.

§. 16.

Lista wyborcza. — Reklamacje.

Magistrat ułoży dla każdego koła wyborczego osobny wykaz wyborców do tego koła należących, to jest listę wyborczą.

Te listy wraz ze spisem wyborców mają być najpóźniej na sześć tygodni przed wyborami złożone w Magistracie.

Każdemu członkowi gminy służy prawo przeglądania takowych.

Wyłożenie list do przeglądania ma być jednocześnie w gminie obwieszczone, z oznaczeniem 14dniowego nieprzekraczalnego terminu do wnoszenia reklamacyj.

Komisya złożona z burmistrza, jako przewodniczącego i z czterech członków przez Radę miejską z własnego grona wybranych, winna w przeciągu trzech dni rozstrzygać reklamacje przed upływem przepisanego terminu wniesione, i czynić niezwłocznie w listach wyborczych poprawki przez nią za stosowne uznane.

Przeciw odmownej uchwale komisji przysłuża reklamującemu prawo odwołania się do Rady miejskiej. Odwołanie takie winno być w przeciągu trzech dni od uwiadomienia reklamującego o uchwale odmownej wniesione do komisji, która ma przedłożyć je niezwłocznie Radzie miejskiej.

Co do wyborów w toku będących rozstrzygnięcie Rady miejskiej jest stanowcze.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnim tygodniu przed wyborami żadnej poprawki w listach wyborczych przedsiębrać nie wolno.

§. 17.

Obwieszczenie terminu wyborów.

Najpóźniej na 14 dni przed wyborami burmistrz obwieści termin ich rozpoczęcia z oznaczeniem miejsca, dni i godzin, w których każde koło wyborcze zebrać się ma; niemniej z oznaczeniem liczby Radnych przez każde koło wybrać się mających.

Równocześnie zawiadomi o tem burmistrz polityczną Władzę krajową i Wydział krajowy.

ROZDZIAŁ TRZECI.

○ przedsięwzięciu wyborów.

§. 18.

Komisya wyborcza.

Przy wyborach przewodniczy komisya wyborcza, złożona z burmistrza lub jego zastępcy, jako prezydującego, i z sześciu członków.

Członków wybiera Rada miejska trzech z własnego grona, a trzech z wyborców warunki obieralności mających.

§. 19.

Kolcj wyborów w kołach.

Każde koło wyborcze zgromadza się osobno. Najpierw wybiera drugie, a potem pierwsze koło.

Każdy wyborca może wybierać z całego grona obieralnych członków gminy, bez względu na to, do którego koła należą.

§. 20.

Jawność. — Zagajenie wyborów.

Wybory odbywają się publicznie.

Przed rozpoczęciem głosowania przewodniczący komisji wyborczej wyłuszczy zgromadzonym wyborcom postanowienia o warunkach obieralności, objęte w §§. 9, 10, 11. niniejszej Ordynacji, objaśni przepisy względem głosowania i obliczania głosów, i wezwie wyborców, aby według własnego przekonania, niezależnie od wszelkich pobocznych względów i tak głosowali, jak tego według ich sumiennego zdania dobro gminy wymaga.

§. 21.

Głosowanie.

W każdym kole wyborczym głosują najpierw ci członkowie komisji wyborczej, którzy są uprawnieni do głosowania w tem kole, potem jeden z członków powołuje do głosowania wyborców według porządku, w jakim są zapisani na liście wyborczej.

Wyborca nieobecny podczas wywołania jego nazwiska, może dopiero po odczytaniu całej listy wyborczej głosować, i ma w tym celu zgłosić się do komisji wyborczej. W razie zachodzącej wątpliwości głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby, przez świadków komisji znanych.

§. 22.

Głosowanie ustne lub pisemne.

Każdemu wyborcy wolno głosować ustnie lub pisemnie.

Wyborca usłnie głosujący ma wymienić nazwiska osób, które na Radnych wybiera, w liczbie jednak nieprzenoszącej liczbę Radnych, których ma wybrać dotyczące koło.

Wyborca głosujący pisemnie poda na kartce spisane nazwiska osób, mających według jego życzenia zostać Radnymi w liczbie odpowiedniej.

Nazwiska przenoszące liczbę Radnych, przypadającą na dotyczące koło, nie będą liczone przy obliczaniu głosów.

§. 23.

Zapisanie głosów.

Przy ustnem głosowaniu trzymający pióro wpisze do listy głosujących natychmiast w obecności wyborcy obok jego nazwiska, nazwiska przez niego wymienionych. Równocześnie będą wymienione przez głosujących nazwiska wpisywane do innej listy w ten sposób, iż nazwisko pierwszy raz wymienione będzie do niej wpisane, a za każdym następnem tego nazwiska wymienieniem będzie dodana do niego porządkowa liczba 2, 3 i t. d.

Przy głosowaniu kartkami trzymający pióro oznaczy w liście głosujących obok nazwiska wyborcy, iż tenże kartkę oddał.

Kartki mają być aż do obliczenia głosów zaobrowane w urnie, do której je wyborcy składają.

§. 24.

Zamknięcie głosowania. Obliczenie głosów.

Po odebraniu głosów od wszystkich obecnych wyborców, którzy do głosującego właśnie koła wyborczego należą, prezydujący w komisji wyborczej ogłosi, iż głosowanie jest ukończone; po czem komisya porówna co do ustnego głosowania, obie prowadzone listy; co do głosowania kartkami, liczbę oddanych kartek z listą głosujących. Komisya rozstrzygnie natychmiast wątpliwości powstałe z dostrzeżonych może pomyłek i przystąpi do obliczenia głosów.

W celu obliczenia głosów pisemnie podanych jeden z członków komisji odczytywać będzie nazwiska na kartkach spisane, drugi zaś każde pierwsze raz wymienione nazwisko zapisze, a za każdym powtórnem tego samego nazwiska wymienieniem doda liczbę porządkową 2, 3 i t. d.

Wynikłość obliczenia ma być zapisana na liście głosujących, a prezydujący i członkowie komisji listę podpiszą.

§. 25.

W każdym kole wyborczem są ci wybranymi, którzy uzyskali bezwzględną większość głosów wyborców głosujących. Jeżeliby takiej większości za pierwszym głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do powtórnego ściślejszego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszym głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie nieprzedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze jest nieważny.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los.

26.

Jeżeli liczba wybranych w którym kole wyborczem Radnych, nie będących wyznania chrześcijańskiego, przenosi połowę liczby na to koło przypadających Radnych, natenczas ustąpią z pomiędzy wybranych nie będących wyznania chrześcijańskiego ci, którzy najmniej głosów otrzymali, a natomiast wstąpią ci z pomiędzy chrześcijan, którzy po wybranych chrześcijanach największą bezwzględną większość głosów otrzymali.

§. 27.

Głosy stracone.

Nazwiska wybranych w kole, które już głosowało, mają być w kole głosować mającem przed rozpoczęciem głosowania do wiadomości podane.

Głosy padające na wybranego już w innem kole Radnego, nie będą liczone.

§. 28.

Zamknięcie czynności wyborczej. Ukonstytuowanie Rady.

Po zamknięciu wyborów przedłoży komisya wyborcza Radzie miejskiej spisany z tego aktu protokół wraz z wszelkimi dowodami.

Burmistrz ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska wybranych, których zarazem o tem zawiadomi.

Skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo wybranych członków wybór przyjmą, burmistrz zawezwie ich do ukonstytuowania Rady miejskiej.

Ukonstytuowanie nastąpi pod przewodnictwem urzędującego burmistrza. Dotychczasowy burmistrz

przewodniczy tak ukonstytuowanej Radzie aż do potwierdzenia wyboru nowego burmistrza.

§. 29.

Sprawdzanie, unieważnienie i uzupełnienie wyborów.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru, i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacjach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyborów do niej wniesione być mają.

Polityczna Władza krajowa może unieważnić wybory osób od obieralności wyjętych lub wykluczonych.

Przeciw takiemu wykluczeniu jednakże, służy rekurs do Ministerstwa tak wykluczonemu jak i gminie.

Dla uzupełnienia miejsc wskutek nieważności wyborów, lub też wskutek nieprzyjęcia opróżnionych rozpisze burmistrz niezwłocznie nowy wybór na podstawie spisów dla poprzedniego wyboru sporządzonych. Bliższe przepisy, o postępowaniu przy wyborach, zawarte będą w regulaminie wyborów, który Rada miejska, za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 30.

Po uznaniu ważności wyborów trzech czwartych części Radnych powinna nowa Rada miejska przystąpić do wyboru burmistrza i jego zastępcy.

Dział II.

O wyborze burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich.

§. 31.

Wezwanie do wyboru.

Na wezwanie burmistrza pod przewodnictwem najstarszego wiekiem członka nowo wybranej Rady zbiórą się jej członkowie w oznaczonym dniu i w oznaczonej godzinie, w celu wybrania burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem oddalił się, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się nie usprawiedliwi, traci mandat, i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej obranym być nie może.

§. 32.

Wyjątki obieralności.

Nie może być burmistrzem:

Duchowny jakiegokolwiek wyznania. Burmistrze lub pierwszym wiceburmistrzem, nie może być obranym, kto nie jest wyznania chrześcijańskiego.

§. 33.

Warunki ważności wyboru, sposób głosowania.

Do ważności wyboru burmistrza potrzebna jest obecność przynajmniej trzech czwartych części całej ilości członków Rady, i bezwzględna większość głosów całej ilości członków Rady miejskiej.

Głosowanie ma się odbywać kartkami.

Przy zapisywaniu i obliczaniu głosów należy zastosować przepisy objęte w §§. 23. i 24.

§. 34.

Wybór burmistrza.

Jeżeli przy pierwszym głosowaniu nikt nie otrzymał większości głosów w §. 33. wymaganej, nastąpi powtórne głosowanie, a jeżeli i przy powtórnym głosowaniu taka większość nie zostanie osiągnięta, nastąpi wybór między dwoma.

Przy wyborze między dwoma wolno tylko na tych dwóch głosować, którzy przy powtórnym głosowaniu otrzymali największą ilość głosów.

Przy równości otrzymanych głosów rozstrzyga los, który z nich ma być do wyboru między dwoma przedstawionym.

Głos przy trzecim głosowaniu dany członkowi do wyboru nieprzedstawionemu, jest nieważnym.

W razie równości głosów przy wyborze między dwoma rozstrzyga los.

§. 35.

Wybór nieważny.

Jeżeli burmistrzem obrany został, kto według §. 32. obranym być nie może, wybór jego jest nieważny, i nowy wybór ma być natychmiast przedsięwzięty.

§. 36.

Wybór wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Po dokonaniem wyborze burmistrza, Rada miejska przystąpi do wyboru pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich wybiera się bezwzględną większością głosów, obecnych na posiedzeniu członków Rady miejskiej.

§. 37.

Ogłoszenie aktu wyborczego.

Wybór burmistrza i pierwszego wiceburmistrza, ma być bezzwłocznie do wiadomości publicznej podany.

Spisany akt wyboru burmistrza i pierwszego wiceburmistrza, stwierdzony podpisami przewodniczącego przy wyborze, równie jak i wszystkich głosujących Radnych, przechowany będzie w archiwum miejskiem.

Rezultat wyboru burmistrza i pierwszego wiceburmistrza, ma być podany do wiadomości naczelnej politycznej władzy krajowej i Wydziału krajowego.

[Faint, illegible text, possibly bleed-through or ghosting from the reverse side of the page]

Z drukarni Kornela Pillera 1866.
